ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2024

Vyhlásené: 30. 7. 2024 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah dokumentu je právne záväzný.

208

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

z 15. júla 2024,

ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 28 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje:

§ 1
Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou

(1) Sestra s odbornou spôsobilosťou na výkon odborných pracovných činností samostatne

a) posudzuje bio-psycho-sociálne a duchovné potreby osoby, rodiny alebo skupiny osôb určených geografickou oblasťou alebo spoločnými záujmami a hodnotami (ďalej len „komunita“) súvisiace so zdravím a chorobou,

b) určuje ošetrovateľské diagnózy vo vzťahu k potrebám osoby, rodiny alebo komunity, plánuje, zabezpečuje alebo realizuje uspokojovanie bio-psycho-sociálnych a duchovných potrieb súvisiacich so zdravím, chorobou a umieraním a vyhodnocuje uspokojenie zistených potrieb,

c) zabezpečuje dodržiavanie bezpečného prostredia osoby a ochranu jej intimity pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti,

d) realizuje triedenie osôb podľa naliehavosti ich stavu, na základe vykonania fyzikálneho vyšetrenia, hodnotenia vitálnych funkcií a výsledkov zberu anamnestických údajov,

e) koordinuje a realizuje proces vstupného hygienického filtra a zabezpečuje fyzikálne vyšetrenie osoby a zber anamnestických údajov, pri podozrení na infekčné ochorenie,

f) zabezpečuje a vykonáva činnosti komplexného ošetrovateľského manažmentu vrátane prijatia, prepustenia, preloženia, umierania a úmrtia osoby,

g) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi v rámci komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti,

h) vzdeláva osobu, rodinu alebo komunitu o zdravom životnom štýle a o režimových opatreniach súvisiacich s ošetrovateľskou starostlivosťou s dôrazom na posilnenie a zachovanie sebestačnosti osoby,

i) odporúča používanie humánnych liekov, ktorých výdaj nie je viazaný na lekársky predpis, dietetických potravín a zdravotníckych pomôcok v súvislosti s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti,

j) podieľa sa na ochrane, podpore, rozvoji a udržaní zdravia osoby a na prevencii ochorení,

k) koordinuje činnosti ošetrovateľského tímu pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti,

l) vykonáva administratívne a dokumentačné činnosti, vystavuje potvrdenia a správy súvisiace s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti,

m) používa dostupné zdravotné záznamy osoby na realizáciu a dokumentovanie ošetrovateľskej starostlivosti,

n) posudzuje zdravotný stav osoby a zmenu jej zdravotného stavu, pričom hodnotenie alebo zmenu zdravotného stavu meria pomocou hodnotiacich nástrojov a meracích nástrojov,

o) podieľa sa na hodnotení stavu osoby formou kontrolného záznamu alebo dotazníka vo vzťahu k príslušnému ochoreniu alebo klinickému stavu a informuje ošetrujúceho lekára o zistených odchýlkach,

p) meria, sleduje, zaznamenáva, vyhodnocuje a interpretuje číselné údaje a klinické údaje o vitálnych a fyziologických funkciách osoby vrátane novorodenca v rozsahu nevyhnutnom na poskytovanie zdravotnej starostlivosti,

q) vzdeláva a pripravuje osobu na diagnostické a terapeutické výkony, poskytuje a zabezpečuje ošetrovateľskú starostlivosť v priebehu realizácie výkonov a po ich ukončení,

r) zabezpečuje poskytovanie kontinuálnej ošetrovateľskej starostlivosti osobe vrátane novorodenca po prepustení z ústavnej zdravotnej starostlivosti do jej prirodzeného prostredia,

s) koordinuje opatrenia na zabezpečenie hygieny prostredia, vrátane dezinfekcie a sterilizácie zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení používaných pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti a podľa stupňa náročnosti sa podieľa na ich dezinfekcii a sterilizácii,

t) odporúča ďalšiu zdravotnú starostlivosť v rozsahu komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti,

u) vykonáva orientačné vyšetrenie zrakovej ostrosti pomocou optotypov, orientačné vyšetrenie farbocitu a orientačné vyšetrenie sluchu,

v) realizuje preventívne opatrenia u osoby s chronickým ochorením, fyzickým postihnutím alebo mentálnym postihnutím s cieľom znížiť riziko destabilizácie jej zdravotného stavu,

w) vykonáva prvé ošetrenie fyziologického novorodenca v pôrodnej sále, v novorodeneckom boxe alebo observačnom boxe, hodnotí jeho zdravotný stav a bezprostredne po pôrode zabezpečuje starostlivosť o neho,

x) zabezpečuje včasné priloženie novorodenca k prsníku matky,

y) zabezpečuje a realizuje mobilizáciu osoby, ošetrovateľskú rehabilitáciu osoby a podieľa sa na prevencii porúch z imobility,

z) hodnotí, ošetruje a zaznamenáva poruchy celistvosti kože a slizníc,

aa) zabezpečuje a realizuje aplikáciu zábalov a obkladov,

ab) odsáva sekréty z horných dýchacích ciest a zabezpečuje ich priechodnosť, odsáva sekréty osobe so zaistenými dolnými dýchacími cestami,

ac) indikuje a zavádza kanylu do periférnej žily, ruší kanylu z periférnej žily, kontroluje, zaznamenáva a hodnotí funkčnosť a stav kanyly,

ad) ošetruje miesta zavedenia invazívnych vstupov, kontroluje a hodnotí ich funkčnosť a stav,

ae) ošetruje stómie,

af) indikuje katetrizáciu močového mechúra, zavádza permanentný močový katéter u ženy a zabezpečuje funkčnosť permanentného močového katétra u ženy a u muža,

ag) zavádza rektálnu rúrku a aplikuje klyzmy,

ah) vyšetruje krv pomocou jednoduchých diagnostických prístrojov a testov pomocou PoCT metodiky,

ai) aplikuje kyslíkovú liečbu a inhalačnú liečbu, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov kyslíkovej liečby a inhalačnej liečby, efektivitu oxygenácie a stav osoby,

aj) aplikuje enterálnu výživu, zabezpečuje, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov enterálnej výživy, efektivitu podanej výživy a stav osoby,

ak) zabezpečuje a aplikuje liečivé kúpele,

al) sleduje, hodnotí a zaznamenáva bilanciu tekutín,

am) vykonáva resuscitáciu osoby v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti, vrátane použitia automatického externého defibrilátora a zaistenia dýchacích ciest vzduchovodom,

an) podieľa sa na praktickom vyučovaní žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov,

ao) odporúča základné diéty v rozsahu diétneho systému pri prijatí osoby na hospitalizáciu,

ap) indikuje ošetrenie a ošetruje primárne sa hojacu ranu,

aq) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri sledovaní epidemiologicky závažných kmeňov nemocničných nákaz a mechanizmov ich rezistencií.

(2) Sestra s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 samostatne na základe indikácie lekára

a) odoberá biologický materiál a koordinuje transport biologického materiálu do laboratória,

b) vykonáva základné kožné testy na alergie a pripravuje lekárovi ich výsledky na zhodnotenie,

c) preväzuje a ošetruje rany, kontroluje a hodnotí ich stav,

d) odstraňuje stehy z primárne sa hojacej rany,

e) zavádza a odstraňuje žalúdočnú sondu alebo dvanástnikovú sondu u spolupracujúcej osoby, kontroluje, hodnotí a zaznamenáva jej funkčnosť,

f) aplikuje parenterálnu výživu,

g) aplikuje lieky, okrem transfúznych liekov a kontrastných látok,

h) zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s plánovaním a realizáciou vyšetrení,

i) pripravuje lekársky predpis a lekársky poukaz na schválenie lekárovi, zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s predpisovaním liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín,

j) vyhotovuje EKG záznam,

k) zavádza a odstraňuje rektálny katéter na odvádzanie tekutej stolice.

(3) Sestra s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 realizuje aj ošetrovateľské výkony súvisiace s diagnostickými a liečebnými výkonmi, ktoré uskutočňuje lekár pri invazívnych a neinvazívnych výkonoch chirurgickej a nechirurgickej povahy, pri podávaní kontrastných látok intravenóznou formou a pri podávaní transfúznych liekov.

(4) Profesionálny vojak, ktorý vykonáva zdravotnícke povolanie sestra v štátnej službe profesionálneho vojaka ozbrojených síl Slovenskej republiky, vykonáva činnosti podľa odsekov 1 až 3 samostatne a na základe písomného poverenia hlavného lekára ozbrojených síl Slovenskej republiky alebo ním povereného lekára vo vojenskom zdravotníctve samostatne vykonáva podávanie transfúznych liekov.

§ 2
Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou špecialistkou

Sestra s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 1 a špecializovanú ošetrovateľskú starostlivosť poskytuje samostatne v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon špecializovaných pracovných činností.[1])

§ 3
Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou s certifikátom v certifikovanej pracovnej činnosti

Sestra s odbornou spôsobilosťou na výkon certifikovaných pracovných činností poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 1 a certifikovanú ošetrovateľskú starostlivosť poskytuje samostatne v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon certifikovanej pracovnej činnosti.[1])

§ 4
Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou s pokročilou praxou

(1) Sestra s pokročilou praxou okrem činností podľa § 1 a 2 samostatne

a) indikuje a podáva liečbu na tlmenie bolesti a zníženie telesnej teploty, okrem opioidných analgetík, hnačku, zápchu a vyhodnocuje jej účinnosť v dávkovacom rozmedzí a farmakologickom zložení na základe odporúčania lekára zaznamenaného v zdravotnej dokumentácii osoby,

b) indikuje odber biologického materiálu na základné laboratórne vyšetrenia v určenom indikačnom rozsahu pre daný štandardizovaný postup,

c) indikuje a predpisuje zdravotnícke pomôcky súvisiace s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti podľa osobitného predpisu,[2])

d) indikuje a vykonáva šitie malej chirurgickej rany a odstraňuje stehy z primárne sa hojacej rany,

e) sleduje a posudzuje EKG záznam v rozsahu kvalita, srdcová frekvencia a srdcový rytmus; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,

f) zabezpečuje dodržiavanie príslušných hygienicko-epidemiologických postupov, nariaďuje bariérový režim a dohliada na dodržiavanie bariérového režimu pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti,

g) rozhoduje o umiestnení osoby vrátane novorodenca na lôžko podľa hygienicko-epidemiologických zásad,

h) pripravuje vzdelávacie materiály pre pacientov v rámci primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie,

i) koordinuje a podieľa sa na odbornej príprave žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov,

j) podieľa sa na manažmente pri mimoriadnej udalosti, identifikuje a monitoruje riziká a spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri nápravných a preventívnych opatreniach.

(2) Sestrou s pokročilou praxou je sestra, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo, ak vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa získala v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a špecializáciu v príslušnom špecializačnom odbore a ktorá nadobudla najmenej päťročnú odbornú prax v príslušnom špecializačnom odbore. Sestrou s pokročilou praxou je aj

sestra, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo, ak vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe získala v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ktorá nadobudla najmenej osemročnú odbornú prax.

§ 5

Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou pre riadenie ošetrovateľskej praxe

Sestra, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe, špecializáciu v príslušnom špecializačnom odbore a odbornú prax, okrem činností podľa § 1 a 2 samostatne

a) riadi, plánuje, organizuje a kontroluje plnenie strategických a operatívnych cieľov na úseku ošetrovateľstva,

b) spolupracuje pri zabezpečovaní dodržiavania minimálnych požiadaviek na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie pracoviska a zabezpečuje efektívne manažovanie poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti,

c) sleduje, riadi a kontroluje manažment mimoriadnej udalosti, nápravné a preventívne opatrenia, rieši krízové situácie súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti na úseku ošetrovateľstva,

d) aplikuje a inovuje hodnotiace škály a nástroje používané v ošetrovateľskej praxi, zabezpečuje merateľnosť a sledovateľnosť kvality ošetrovateľskej starostlivosti,

e) kontroluje a metodicky usmerňuje vedenie zdravotnej dokumentácie v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti,

f) sleduje úroveň spokojnosti osôb s poskytovanou ošetrovateľskou starostlivosťou, prijíma nápravné opatrenia,

g) pripravuje, reviduje, vyhodnocuje a schvaľuje ošetrovateľské štandardy, mapy ošetrovateľskej starostlivosti a vzdelávacie plány a aplikuje ich do ošetrovateľskej praxe,

h) mapuje, analyzuje a realizuje výskum v ošetrovateľstve, identifikuje oblasti výskumnej činnosti a výsledky aplikuje v ošetrovateľskej praxi,

i) spolupracuje na odbornej príprave žiakov a študentov zdravotníckych odborov,

j) mapuje a analyzuje nové poznatky z humanitných vied súvisiace s ošetrovateľskou starostlivosťou a aplikuje ich do ošetrovateľskej praxe,

k) zavádza, analyzuje a hodnotí systém kvality poskytovanej ošetrovateľskej starostlivosti,

l) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri plnení strategických a operatívnych cieľov na úseku ošetrovateľstva.

§ 6

Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou

(1) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou na výkon odborných pracovných činností samostatne

a) posudzuje bio-psycho-sociálne a duchovné potreby starostlivosti v pôrodnej asistencii u ženy, rodiny alebo komunity,

b) určuje ošetrovateľské diagnózy, plánuje, zabezpečuje alebo realizuje uspokojovanie potrieb súvisiacich s reprodukčným zdravím, gynekologickou a pôrodníckou chorobou a vyhodnocuje uspokojenie zistených potrieb,

c) zabezpečuje dodržiavanie bezpečného prostredia ženy, rodiny a komunity a ochranu intimity

ženy pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii,

d) realizuje triedenie osôb podľa naliehavosti ich stavu, na základe vykonania fyzikálneho vyšetrenia, hodnotenia vitálnych funkcií a výsledkov zberu anamnestických údajov,

e) koordinuje priebeh procesu vstupného hygienického filtra a realizuje fyzikálne vyšetrenie ženy, vrátane merania vitálnych funkcií a zberu anamnestických údajov, pri podozrení na infekčné ochorenie,

f) zabezpečuje a vykonáva činnosti v rozsahu praxe pôrodnej asistencie súvisiace s prijatím, prepustením, preložením, umieraním a úmrtím ženy a novorodenca,

g) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi na základe plánu starostlivosti v pôrodnej asistencii,

h) vzdeláva ženu, rodinu alebo komunitu o zdravom životnom štýle, o režimových opatreniach súvisiacich so starostlivosťou v pôrodnej asistencii s dôrazom na posilnenie zdravia a zachovanie sebestačnosti osoby,

i) vzdeláva a pripravuje ženu na diagnostické a terapeutické výkony, poskytuje a zabezpečuje starostlivosť v pôrodnej asistencii v priebehu realizácie výkonov a po ich ukončení,

j) odporúča používanie humánnych liekov, ktorých výdaj nie je viazaný na lekársky predpis, dietetických potravín a zdravotníckych pomôcok v súvislosti s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii,

k) podieľa sa na ochrane, podpore, rozvoji a udržaní zdravia a na prevencii ochorení,

l) koordinuje činnosti ošetrovateľského tímu pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii,

m) vykonáva administratívne a dokumentačné činnosti, vystavuje potvrdenia a správy súvisiace s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii,

n) používa dostupné zdravotné záznamy ženy a novorodenca na realizáciu a dokumentovanie starostlivosti v pôrodnej asistencii,

o) posudzuje zdravotný stav alebo zmenu zdravotného stavu ženy a novorodenca, pričom hodnotenie alebo zmenu zdravotného stavu meria pomocou hodnotiacich nástrojov a meracích nástrojov,

p) podieľa sa na zhodnotení stavu ženy formou kontrolného záznamu alebo dotazníka vo vzťahu k príslušnému ochoreniu alebo klinickému stavu a informuje ošetrujúceho lekára o zistených odchýlkach,

q) meria, sleduje, zaznamenáva, vyhodnocuje a interpretuje číselné údaje a klinické údaje o vitálnych funkciách ženy a novorodenca a o fyziologických funkciách ženy a novorodenca v rozsahu nevyhnutnom na poskytovanie starostlivosti v pôrodnej asistencii,

r) zabezpečuje poskytovanie kontinuálnej starostlivosti v pôrodnej asistencii žene a novorodencovi po prepustení z ústavnej zdravotnej starostlivosti do ich prirodzeného prostredia,

s) koordinuje opatrenia na zabezpečenie hygieny prostredia vrátane dezinfekcie a sterilizácie zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení používaných pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii a podľa stupňa náročnosti sa podieľa na ich dezinfekcii a sterilizácii,

t) odporúča ďalšiu zdravotnú starostlivosť v rozsahu starostlivosti v pôrodnej asistencii,

u) rozhoduje o činnostiach a realizuje činnosti súvisiace s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii v závislosti od zistených potrieb ženy, rodiny a komunity,

v) poskytuje poradenstvo v premenopauze, menopauze a postmenopauze, odporúča alternatívnu liečbu v období klimaktéria,

w) zabezpečuje a realizuje mobilizáciu ženy, ošetrovateľskú rehabilitáciu ženy a podieľa sa na prevencii porúch z imobility,

x) hodnotí, ošetruje a zaznamenáva poruchy celistvosti kože a slizníc,

y) zabezpečuje a realizuje aplikáciu zábalov a obkladov,

z) indikuje a zavádza kanylu do periférnej žily, ruší kanylu z periférnej žily, kontroluje, zaznamenáva a hodnotí funkčnosť a stav kanyly,

aa) odsáva sekréty z horných dýchacích ciest a zabezpečuje ich priechodnosť, odsáva sekréty žene a novorodencovi so zaistenými dolnými dýchacími cestami,

ab) ošetruje miesta zavedenia invazívnych vstupov, kontroluje a hodnotí ich funkčnosť a stav,

ac) ošetruje stómie,

ad) indikuje katetrizáciu močového mechúra, realizuje katetrizáciu močového mechúra a zavádza permanentný močový katéter u ženy, zabezpečuje funkčnosť permanentného močového katétra,

ae) zavádza rektálnu rúrku a aplikuje klyzmy,

af) poskytuje informácie a poradenstvo v oblasti správneho plánovania rodiny,

ag) vyšetruje krv pomocou jednoduchých diagnostických prístrojov a testov pomocou PoCT metodiky,

ah) aplikuje kyslíkovú liečbu a inhalačnú liečbu, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov kyslíkovej liečby a inhalačnej liečby, efektivitu oxygenácie a stav ženy a novorodenca,

ai) aplikuje enterálnu výživu, zabezpečuje, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov enterálnej výživy, efektivitu podanej výživy a stav ženy,

aj) sleduje a hodnotí bilanciu tekutín,

ak) vykonáva resuscitáciu ženy a novorodenca v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti vrátane použitia automatického externého defibrilátora a zaistenia dýchacích ciest vzduchovodom,

al) realizuje preventívne opatrenia u ženy s chronickým ochorením, fyzickým postihnutím alebo mentálnym postihnutím s cieľom znížiť riziko destabilizácie jej zdravotného stavu,

am) podieľa sa na praktickom vyučovaní žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov,

an) odporúča základné diéty v rozsahu diétneho systému pri prijatí osoby na hospitalizáciu,

ao) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri sledovaní epidemiologicky závažných kmeňov nemocničných nákaz a mechanizmov ich rezistencií,

ap) indikuje ošetrenie a ošetruje primárne sa hojacu ranu.

(2) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu prenatálnej starostlivosti samostatne

a) realizuje preventívne prehliadky u ženy s fyziologickou graviditou, poskytuje poradenstvo o vyšetreniach a indikuje vyšetrenia potrebné pre včasnú diagnostiku rizikového tehotenstva a odporúča lekársku starostlivosť,

b) vykonáva vyšetrenia pomocou dostupných a primeraných klinických prostriedkov, vyšetruje panvu pelvimetrom, vykonáva vyšetrenie vonkajšími hmatmi, stetoskopom a elektronickým fetálnym monitorom,

c) poskytuje informácie o včasnej diagnostike tehotnosti,

d) sleduje priebeh fyziologického tehotenstva a identifikuje rizikové faktory v tehotenstve,

e) sleduje hmotnosť a fyziologické funkcie ženy a indikuje štandardné laboratórne testy pre

jednotlivé týždne tehotenstva,

f) zhotovuje a vyhodnocuje kardiotokografický záznam; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,

g) vykonáva psychofyzickú prípravu tehotnej ženy na pôrod a podporuje tehotnú ženu a jej rodinu pri výbere miesta a spôsobu pôrodu,

h) realizuje edukačné programy zamerané na prípravu na rodičovstvo,

i) vzdeláva ženu o správnej technike dojčenia a o predchádzaní komplikáciám pri dojčení,

j) vzdeláva ženu o výhodách dojčenia pre matku a dieťa, identifikuje rizikové skupiny tehotných žien, ktoré potrebujú špecifickú pomoc v podpore dojčenia,

k) informuje tehotnú ženu o možnostiach a rizikách náhrad materského mlieka.

(3) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu starostlivosti počas pôrodu samostatne

a) posudzuje rodičku z hľadiska fyzického stavu, psychického stavu a sociálnej situácie, usmerňuje a psychicky podporuje rodičku a sprevádzajúce osoby,

b) sleduje zdravotný stav rodičky a posudzuje priebeh a postup pôrodu kontrolovaním kontrakčnej činnosti a vaginálnym vyšetrením,

c) sleduje a hodnotí zdravotný stav plodu pomocou kardiotokografu a stetoskopu, fetálneho dopplera alebo elektronického fetálneho monitoru, vyhotovuje a vyhodnocuje kardiotokografický záznam; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,

d) identifikuje odchýlky od normálneho priebehu pôrodu a informuje o tom lekára,

e) odporúča rodičke výber nefarmakologických metód na zmierňovanie a zvládnutie pôrodných bolestí a alternatívne polohy využívané pri vedení pôrodu,

f) odvádza fyziologický pôrod vrátane pôrodu, pri ktorom sa vyžaduje epiziotómia a v neodkladných prípadoch vrátane pôrodu v polohe koncom panvovým,

g) hodnotí rozsah pôrodných poranení a ošetruje jednoduché pôrodné poranenia,

h) vykonáva prvé ošetrenie fyziologického novorodenca, hodnotí jeho zdravotný stav a bezprostredne po pôrode zabezpečuje starostlivosť o neho,

i) zabezpečuje včasné priloženie novorodenca k prsníku matky,

j) sleduje psychický stav a fyzický stav rodičky bezprostredne po pôrode, ak identifikuje patologické zmeny, informuje o tom lekára.

(4) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu popôrodnej starostlivosti samostatne

a) posudzuje zdravotný stav ženy a novorodenca,

b) podporuje ženu v dojčení,

c) hodnotí techniku dojčenia, posudzuje a zaznamenáva efektívnosť dojčenia,

d) identifikuje problémy pri dojčení, poskytuje pomoc pri dojčení pri špecifických stavoch u novorodenca,

e) asistuje žene a vzdeláva ju v starostlivosti o hygienu novorodenca,

f) realizuje preventívne opatrenia pre zdravý vývoj novorodenca,

g) vykonáva návštevy v rodine ženy,

h) posudzuje sociálne prostredie ženy a novorodenca a navrhuje intervencie.

(5) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 samostatne na základe indikácie lekára

a) odoberá biologický materiál a koordinuje transport biologického materiálu do laboratória,

b) preväzuje a ošetruje rany, kontroluje a hodnotí ich stav,

c) odstraňuje stehy z primárne zhojenej rany,

d) zavádza a odstraňuje žalúdočnú sondu alebo dvanástnikovú sondu u spolupracujúcej ženy, kontroluje, hodnotí a zaznamenáva jej funkčnosť,

e) aplikuje parenterálnu výživu,

f) aplikuje lieky okrem transfúznych liekov a kontrastných látok,

g) zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s plánovaním a realizáciou vyšetrení,

h) pripravuje lekársky predpis a lekársky poukaz na schválenie lekárovi, zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s predpisovaním liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín,

i) vyhotovuje EKG záznam.

(6) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 realizuje aj ošetrovateľské výkony v pôrodnej asistencii súvisiace s diagnostickými a liečebnými výkonmi, ktoré uskutočňuje lekár pri invazívnych a neinvazívnych výkonoch chirurgickej a nechirurgickej povahy, pri podávaní kontrastných látok intravenóznou formou a podávaní transfúznych liekov.

§ 7
Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou špecialistkou

Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností poskytuje starostlivosť v pôrodnej asistencii podľa § 6 a špecializovanú starostlivosť v pôrodnej asistencii poskytuje samostatne v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon špecializovaných pracovných činností.[1])

§ 8
Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou s certifikátom v certifikovanej pracovnej činnosti

Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou na výkon certifikovaných pracovných činností poskytuje starostlivosť v pôrodnej asistencii podľa § 6 a certifikovanú starostlivosť v pôrodnej asistencii poskytuje samostatne v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon certifikovanej pracovnej činnosti.[1])

§ 9
Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou s pokročilou praxou

(1) Pôrodná asistentka s pokročilou praxou okrem činností podľa § 6 a 7 samostatne

a) indikuje a podáva liečbu na tlmenie bolesti a zníženie telesnej teploty okrem opioidných analgetík, hnačku, zápchu a vyhodnocuje jej účinnosť v dávkovacom rozmedzí a farmakologickom zložení na základe odporúčania lekára zaznamenaného v zdravotnej dokumentácii osoby,

b) indikuje odber biologického materiálu na základné laboratórne vyšetrenia v určenom indikačnom rozsahu pre daný štandardizovaný postup,

c) indikuje a vykonáva šitie malej chirurgickej rany a odstraňuje stehy z primárne sa hojacej rany,

d) sleduje a posudzuje EKG záznam v rozsahu kvalita, srdcová frekvencia a srdcový rytmus; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,

e) zabezpečuje dodržiavanie príslušných hygienicko-epidemiologických postupov, nariaďuje bariérový režim a dohliada nad dodržiavaním bariérového režimu pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii,

f) rozhoduje o umiestňovaní ženy a novorodenca na lôžko v súlade s dodržiavaním hygienicko-epidemiologických zásad,

g) pripravuje vzdelávacie materiály pre ženy v rámci primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie,

h) podieľa sa na manažmente pri mimoriadnej udalosti, identifikuje a monitoruje riziká a spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri nápravných a preventívnych opatreniach,

i) podieľa sa na sledovaní úrovne spokojnosti osôb s poskytovanou starostlivosťou v pôrodnej asistencii a prijíma nápravné opatrenia,

j) koordinuje a podieľa sa na odbornej príprave žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov.

(2) Pôrodná asistentka s pokročilou praxou je pôrodná asistentka, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore pôrodná asistencia a vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore pôrodná asistencia a špecializáciu v príslušnom špecializačnom odbore a ktorá nadobudla najmenej päťročnú odbornú prax v príslušnom špecializačnom odbore. Pôrodná asistentka s pokročilou praxou je aj pôrodná asistentka, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore pôrodná asistencia a vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore pôrodná asistencia alebo v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ktorá nadobudla najmenej osemročnú odbornú prax.

§ 10
Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou pre riadenie praxe pôrodnej asistencie

Pôrodná asistentka, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe alebo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe, špecializáciu v príslušnom špecializačnom odbore a odbornú prax okrem činností podľa § 6 a 7 samostatne

a) riadi, plánuje, organizuje a kontroluje plnenie strategických a operatívnych cieľov na úseku pôrodnej asistencie,

b) spolupracuje pri zabezpečovaní dodržiavania minimálnych požiadaviek na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie pracoviska a zabezpečuje efektívne manažovanie poskytovania starostlivosti v pôrodnej asistencii, sleduje, riadi a kontroluje manažment mimoriadnej udalosti, nápravné a preventívne opatrenia, rieši krízové situácie súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti na úseku pôrodnej asistencie,

c) aplikuje a inovuje hodnotiace škály a nástroje používané v pôrodnej asistencii, zabezpečuje merateľnosť a sledovateľnosť kvality starostlivosti v pôrodnej asistencii,

d) kontroluje a metodicky usmerňuje vedenie zdravotnej dokumentácie v rozsahu starostlivosti v pôrodnej asistencii,

e) sleduje úroveň spokojnosti osôb s poskytovanou starostlivosťou v pôrodnej asistencii, prijíma nápravné opatrenia,

f) schvaľuje vzdelávacie plány, lokálne štandardy a mapy starostlivosti v pôrodnej asistencii, kontroluje ich dodržiavanie,

g) podieľa sa a dohliada na uplatňovanie výsledkov výskumu v pôrodnej asistencii do praxe pôrodnej asistencie,

h) spolupracuje na odbornej príprave žiakov a študentov zdravotníckych odborov,

i) pripravuje, reviduje, vyhodnocuje a schvaľuje štandardy, mapy starostlivosti v pôrodnej asistencii a vzdelávacie plány a aplikuje ich do praxe pôrodnej asistencie,

j) mapuje, analyzuje a realizuje výskum v pôrodnej asistencii, identifikuje oblasti výskumnej činnosti a výsledky aplikuje v praxi pôrodnej asistencie,

k) mapuje, analyzuje nové poznatky z humanitných vied v súvislosti so starostlivosťou v pôrodnej asistencii a aplikuje tieto poznatky do praxe pôrodnej asistencie,

l) zavádza, analyzuje a hodnotí systém kvality poskytovanej starostlivosti v pôrodnej asistencii,

m) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri plnení strategických a operatívnych cieľov na úseku pôrodnej asistencie.

§ 11
Prechodné ustanovenie

Rozsah ošetrovateľskej praxe a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej podľa právnych predpisov účinných do 31. júla 2024 sa považuje za rozsah ošetrovateľskej praxe a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej podľa tejto vyhlášky do 31. júla 2027.

§ 12
Transpozičné ustanovenie

Touto vyhláškou sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe.

§ 13
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej č. 95/2018 Z. z., ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom.

§ 14
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. augusta 2024.

Zuzana Dolinková v. r.

Príloha
k vyhláške č. 208/2024 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, 30. 9. 2005) v platnom znení.

1) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

2) § 119a zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava,
tel.: +421 2 888 91 864, +421 2 888 91 865, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.